

Predikatie over Genesis 4 vers 3 t/m 5
door eerwaarde heer D.J. van Keulen
Evangelisatie Loosduinen – 16 november 2014

Votum.

Zingen Psalm 27 : 4.

Lezing van de Heilige Wet des HEEREN.

Schriftlezing Genesis 4 vers 1 t/m 16

1 En Adam bekende Eva, zijn huisvrouw; en zij werd zwanger en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb een man van den HEERE verkregen.

2 En zij voer voort te baren zijn broeder Abel; en Abel werd een schaapherder, en Kaïn werd een landbouwer.

3 En het geschiedde ten einde van enige dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den HEERE offer bracht.

4 En Abel, die bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet. En de HEERE zag Abel en zijn offer aan;

5 Maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer en zijn aangezicht verviel.

6 En de HEERE zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken en waarom is uw aangezicht vervallen?

7 Is er niet, indien gij wel doet, verhoging? En zo gij niet wel doet, de zonde ligt aan de deur. Zijn begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heersen.

8 En Kaïn sprak met zijn broeder Abel; en het geschiedde als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijn broeder Abel opstond, en sloeg hem dood.

9 En de HEERE zeide tot Kaïn: Waar is Abel, uw broeder? En hij zeide: Ik weet het niet; ben ik mijns broeders hoeder?

10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? Daar is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept van den aardbodem.

11 En nu zijt gij vervloekt; van den aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen.

12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwervende en dolende zijn op aarde.

13 En Kaïn zeide tot den HEERE: Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde.

14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor Uw aangezicht verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal doodslaan.

15 Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom, al wie Kaïn doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden. En de HEERE stelde een teken aan Kaïn, opdat hem niet versloeg al wie hem vond.

16 En Kaïn ging uit van het aangezicht des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

Gebed.

Zingen Psalm 69 : 12 en 13.

Genesis 4 de verzen 3 t/m 5, daar luidt het Woord van God:

3 En het geschiedde ten einde van enige dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den HEERE offer bracht.

4 En Abel, die bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet. En de HEERE zag Abel en zijn offer aan;

5 Maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer en zijn aangezicht verviel.

Om met Gods hulp en onder de inwachting van Zijn Heilige Geest stil te staan bij drie gedachten.

1^e. De offers gebracht.

2^e. De offers getoetst.

3^e. De offers getoond.

Gemeente, als je nu toch om je heen kijkt, in de wereld van vandaag, dan zou de schrik je toch om het hart slaan! Wat er niet gehoord wordt aan oorlogen, geruchten van oorlogen, pestilentiën in verscheidene plaatsen. Hoe er een koude oorlog in de lucht hangt. Hoe er een Islamitische Staat oprukt en al moordend en zondigend voorttrekt. Wat een wereld! Hier niet zo ver van huis ook, in ons vaderland, waar we wegzakken in het moderne heidendom. Waar de roomse kruisjes uit de huisjes verdwenen zijn en de Boeddha-beeldjes en de wierookstokjes zijn in gekomen. Waar alles in verval is. Maar je zegt: "Wat moet er nu toch van terecht komen? Hoe moet dat gaan met kinderen en kleinkinderen, met ons nageslacht? Hoe moet dat gaan met de kerk in Nederland, waar ze zo versplinterd aan brokken ligt, waar ze verscheurd wordt door twist en tweedracht? Waar we elkaar belagen en bejagen". Wat is er van ons Nederland geworden?! Hoe dat eertijds toch het Israël van het Westen werd genoemd. En nu? Het is alles droevig zoals het gesteld is.

Je zou zeggen in je jonge jaren, als een man en vrouw samenkomen: "Zouden we nog aan kindertjes beginnen? Moet je ze nu in

zo'n wereld neerzetten?" Weet u voor wie die overweging met name gold? Voor Adam en Eva. Voor hen was het nog veel erger dan voor ons vandaag. Ja, het is een droevige toestand hoor. De wereld spoedt naar het end als je het allemaal zo ziet om je heen.

Maar in wat voor wereld stonden Adam en Eva eigenlijk in Genesis 4? Die hadden het Paradijs meegemaakt. Die hadden de dagelijkse gemeenschap met God meegemaakt. Die hadden meegemaakt dat alles gewaagde van Gods goedheid en tot Gods lof en tot Gods eer bereid was. Die hadden aan geen ding gebrek gehad. Een volkomen rijkdom naar ziel en lichaam beide was hen te beurt gevallen. Daar waren ze in geschapen, in neer gezet.

En hier in Genesis 4 staan ze. Ze zien doornen en ze zien distels. Ze zien de zonde overal in terug. Wat een verval, waar de wereld in gekomen is. Uitgedreven uit dat Paradijs. Uitgedreven uit die zalige plaats. En nu een woestijn. En weet u, het gewaagde niet alleen van de zonde, maar het gewaagde ook van de naderende dood. Het is alles een afgang. Ineens gingen de bladeren vallen. Ineens ging er beesten dood, gevonden langs de kant van de weg. Ineens werd het leven sterfelijk, voorbijgaand. Grijs haren en rimpels, het ging gewagen van de ondergang, van de verdwijning.

Nou, in zo'n wereld, zou je nu in zo'n wereld, inderdaad, als Adam en Eva, aan kindertjes denken? Hoe hadden ze eigenlijk dat Paradijs verlaten? Wat had de Heere gedaan voordat Hij ze uit die hof weg joeg? Hij had Zijn beloftewoord gegeven. Dat beloftewoord zei dat de Heere in het Zaad van de vrouw vijandschap zou zetten tegen die slang, tegen die duivel, die boze. De Heere had Zelf beloofd dat Hij in een wereld, die weggefallen was in oordeel en in dood, het leven en de gerechtigheid aan zou brengen. Het zou zaligheid wezen wat de Heere maken zou. Dat beloftewoord had Adam en Eva hoop gegeven, verwachting gegeven. Die twee mensen zijn gelovig geweest daar in die woestijn van het leven. Gelovig, hangende, grijpende dat levende en eeuwig blijvende Woord van God. Dat Woord van God bleef levend voor ze, al sloegen al de omstandigheden dat Woord dood. Of althans, dat werd gepoogd. Maar dat Woord bleef levend. De Heere had het Zelf gezegd.

Daar zie je nu een levende kentrek van het ware geloof. Dat houdt zich aan het Woord van de levende God. Dat is iets anders dan de godsdienst van vandaag, met al zijn mystiekerie, zijn emotie, zijn gevoeligheden, zijn drijven op drijfzand. Dat wat je dan kunt bekijken of kunt geloven. Op dat moment is het waar, en morgen is het weer niet waar, omdat je het niet meer voelt en het niet meer kunt bekijken. Nee, ze hielden vast aan dat onwankelbare Woord van God. En dan zit er ineens, ook voor vandaag, toekomst in voor de wereld,

in het leven, in je nageslacht. Dan zit er ineens toekomst in, omdat dat Woord van God toekomst in zich sluit, leven en zaligheid in zich heeft. Dat Woord van God predikt over hen nooit de dood en de verdwijning, maar het is het Evangeliewoord wat die twee mensen bij zich hebben gehad.

En zo zijn ze samen gekomen. Ja, de mens heeft in zichzelf natuurlijk een soort natuurlijke drang. Een vrouw wil zo graag moeder wezen. Een man wil zo graag nageslacht hebben. Ja, die natuurlijke drang is allemaal best. Maar hier was een drang, dat oversteeg de zaak. Adam bekende Eva in dat geloof, in dat besef dat de Heere Zijn Woord zou waarmaken. En die twee zijn nu in al de omstandigheden van het leven bezig geweest om te zien of dat Woord des Heeren reeds zich aan het vervullen was, dat de Heere dat Woord aan het waarmaken was. Dan krijg je een zicht op een andere dimensie. Laat ik dat zo zeggen. Om overal die hand des Heeren in op te merken.

Adam bekende Eva zijn huisvrouw. Treffend! Dat wisten we allang, dat Eva door God Zelf aan Adam gegeven was. Treffend dat dat Woord, dat hier zo vlak na het verdrijven uit het Paradijs, nadrukkelijk noemt: zijn huisvrouw. De Heere eist gehoorzaamheid aan Zijn gebod. De Heere zegent ook alleen in de weg van gehoorzaamheid aan Zijn heilige geboden. De Heere, Die het huwelijk heeft ingesteld, heeft het huwelijk nog altijd hoog staan, ook na de val van de mens. Hij bekende Eva zijn huisvrouw, omdat die twee alleen tot één vlees zouden wezen. Dat had de Heere Zelf gezegd. En hoe menigmaal in het Woord niet herhaald: “Daarom zal de mens vader en moeder verlaten, zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees wezen”. Adam bekende Eva zijn huisvrouw. Daar mocht de Heere bij zijn. Daar mocht de Heere van weten. Ja, dat was in het geloof gegaan.

En zij werd zwanger en baarde Kaïn. Wat zal dat voor een vrouw zijn? Te ontdekken dat ze leven bij zich draagt. Wat zal dat voor Eva geweest zijn? Ze had gezondigd. Ze had van die verboden vrucht eten. En de Heere had gezegd: “Ten dage als ge daarvan eet, zult ge de dood sterven”. Eva met al haar werken, zij sloeg alles dood. En zie hier dat de Heere woord houdt, dat de Heere waarachtig is. Ze draagt leven bij zich. Het is het toonbeeld van de trouw van God. Ze werd zwanger en baarde Kaïn. Ook dat is een geloofsweg geweest. Daarom noemt ze hem ook Kaïn. Ze heeft haar kleine ventje in haar handen gehouden en ze heeft hem opgeheven naar God toe, naar de hemel toe. Kaïn heeft ze hem genoemd. Ze zei: “Ik heb een man van de Heere verkregen”. Weet u wat de grondtekst zegt? Dat zegt het zo: “Ik heb een man gekregen. Het is de HEERE”. Wat

dacht Eva? Wat had ze in handen? Ze meende in het geloof dat ze de vervulling van God belofte in handen had. Ze meende dat dit het beloofde Zaad was, dat dit de Messias was Die komen zou om de gerechtigheid teweeg te brengen. “Ik heb een man gekregen, het is de HEERE (met vijf hoofdletters), de God van de eed en van het verbond is Zelf in gekomen in ons bestaan en heeft Zelf teweeg gebracht dat Hij het doen zal, Zijn eigen werk volvoeren zal”. Zo is het woord van Eva messiaans, evangelisch van aard. Het is het diepe besef dat de Christus der Schriften moest komen in onze natuur, in ons vlees, in ons verderf, in onze toestand, om in die plaats de gerechtigheid teweeg te brengen. “Ik heb een man gekregen, het is de HEERE”.

Dan kan je zien hoe een mens zich vergist. Heb je je ook weleens vergist? Je zag aan wat voor ogen was en je dacht: “Nu gaat het die kant op”, en het ging allemaal een andere kant uit. Het ging misschien zelfs wel terug, achteruit. Wat heeft ze zich vergist. Maar vind je het niet schoon, temidden van die vergissing, dat daar haar totale leven door in beslag genomen werd, dat uitzien naar die Zaligma-ker.

Nou, kijk je dan op Eva neer met d'r vergissing? Of kijk je naar Eva op? Wat moet dat een gelukkig mens geweest zijn, temidden van al d'r ongeluk misschien en d'r beleven van wie ze is. Wat moet dat een gelukkige vrouw geweest zijn, die totaal afhankelijk was van dat Woord van de levende God. Dat dat alleen haar vreugde zou wezen, dat de Heere Zichzelf aan haar zou verklaren en openbaren, in de weg van die Zoon, dat beloofde Zaad. “Ik heb een man van de HEERE verkregen”. Zou dat ook een juichlied in je bestaan teweeg brengen, als je die Man van de Heere zou mogen ontvangen, waar je toekomst in gelegen is, waar je eeuwige toekomst in vast ligt? Ben je zo zwanger van het Woord van de levende God? “Ik wilde Jezus wel zien. Als ik Jezus zie, dan heb ik alles gezien. Dan is het goed voor tijd en voor eeuwigheid beide”.

Adam en Eva, het waren mensen van het geloof.

Ze voer voort te baren, zijn broeder Abel. Zijn naam betekent “adem”. Moet je nagaan, weer een geloofsgetuigenis. God geeft adem. God geeft leven. God geeft lucht in de verstikkende doodstoestand van ons verloren bestaan.

Hoe zouden die twee jongens zijn opgevoed? Nou, dat blijkt. De tekst zegt: “Abel werd een schaapherder en Kaïn werd een landbouwer”. De verklaarders zeggen: “Daar kan je aan zien dat ze eerbaar zijn opgevoed. Dat Adam en Eva ze op God hebben gewezen en hebben getoond dat het leven eerbaar moet wezen, tot de eer en de verheerlijking van God en tot nut van de naaste”. Het is ook een

beroep geweest voor die beide mannen, waar de zegen des Heeren over verwacht kon worden, omdat het een gang was die de Heere geboden had: de aarde te bewerken en de aarde te bebouwen.

Abel een schaapherder, Kaïn een landbouwer. Zo hebben ze gewerkt. Zo zijn ze arbeidzaam geweest onder de zon. Ze hebben het verstaan, van vader en moeder het geleerd, dat het de mens gezet is om in het zweet van zijn aanschijn zijn brood te eten. Ze hebben het geleerd in huis, dat luiheid des duivels oorkussen is. Ze hebben het geleerd, dat de dagen onder de zon ze gegeven zijn om inderdaad hun arbeid te verrichten.

Maar weet u wat ze ook geleerd hebben? Ze hebben ook geleerd dat al die arbeid die ze verrichten, en al die vruchten en al die zegen die dat teweeg brengt, geen verdienste van henzelf is. Ook daar hebben Adam en Eva ze op gewezen. Het is Israëls God Die krachten geeft. Het is de Heere Die zorgt dag aan dag.

Het geschiedde ten einde van enige dagen... Enige dagen, dat is een reeks van tijd geweest. En de oogst was binnen gehaald. Aan het einde van die enige dagen bracht Kaïn van de vrucht des lands de Heere een offer. Zo zijn ze ook opgevoed, godsdienstig. Ze zijn gebracht onder de bediening van het Woord. Ze zijn gebracht onder de bediening van de offerdienst. Die offerdienst wees ergens naar toe. Namelijk dit, dat Adam en Eva verstonden dat in de weg van de bloedstorting, in de weg van de gerechtigheid de vrede met God bekomen zou worden.

Kaïn gaat naar het uiterlijke in het spoor dat zijn vader en moeder hem hebben voorgehouden. Als je hem zo bekijkt, dan zeg je: "Dat is een jongen, daar kunnen zijn vader en moeder trots op wezen". Hij is dag aan dag keurig aan het werk, en aan het einde van enige dagen brengt hij van de vrucht des lands de Heere een offer.

En zo wordt dat offer aangestoken en stijgt de rook op.

En Abel? Die bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet. Abel offert ook, want die heeft diezelfde opvoeding van Adam en Eva genoten; in in diezelfde weg opgebracht, dat hij weet dat het offer onmisbaar is.

Maar Kaïn komt met zichzelf. En Abel komt zagezegd zonder zichzelf. Abel bracht de eerstgeborenen zijner schapen en hun vet. Dat staat tegenover elkaar. Wat brengt Kaïn? Hij brengt van de vrucht des lands. De tekst toont dat daar een afgebakend stuk mee wordt bedoeld. Hij had van de vrucht des lands een beetje op een hoop geveegd en gezegd: "Dit zal ik de Heere offeren". Je moet niet denken dat dat karig is geweest. Dat zal best ruimschoots en royaal geweest zijn. Maar het bleef een afgebakend stuk. De rest, het meeste, was van Kaïn. Van Abel staat geschreven: "Hij bracht de

eerstgeborenen zijner schapen". Wat wordt daarmee bedoeld? Dat is de toekomst. De eerstgeborenen zijner schapen, dat is de prediking: er komt nog meer. Dat is trouwens ook het meest verse, het beste wat er is. Abel was door zijn kudde heen gelopen en hij had daar een schaap gezien met een kreupel pootje. Hij had gezegd: "Die niet". Hij had er een gezien die wat gevlekt was en een wat rare woldeken had. "Nee, die ook niet". Hij had er een gezien die aan een oogje blind was. "Nee, die ook niet". Hij had er een gevonden die volkomen was, die goed was in alle delen. Die pakte hij op. En hij had er nog een gevonden die volkomen was, waar niets aan mankeerde. Ook die pakte hij op. Dat betekent het, de eerstgeborenen zijner schapen. Het beste van het beste. Voor God was niets, maar dan ook niets te goed en niets, maar dan ook niets teveel. En zo komt hij met zijn offer bij de Heere.

Maar dat niet alleen. Er staat: "Hij bracht van de eerstgeborenen van zijn schapen, én van hun vet". In de lijn van de Schrift betekent zo'n uitdrukking "en van hun vet", dat is de totaliteit van zijn rijkdom. Dat is alles wat hij heeft. Hij hield voor de Heere niets, maar dan ook niets achter. Hij had alles voor de Heere over. Weet u wat daar in ligt? Dat offer van Abel is een totale uitlevering van zichzelf en van al het zijne aan de Heere.

Kaïn betracht zijn plicht. Een royale plicht. Tjoh, de mensen zullen misschien wel gezegd hebben: "Moet je die Kaïn eens zien, dat is nog eens een man die in de lijn van zijn opvoeding gaat. Moet je eens kijken wat hij voor de Heere over heeft". Maar in zijn achterhoofd wist Kaïn: "Ik heb thuis gelukkig nog veel meer. Ik kom evengoed niets te kort, ik kan dit makkelijk missen".

En daar komt Abel. Die geeft zichzelf weg in de weg van dat offer. Daar zit een belijdenis in. Een belijdenis dat hij niets verdiende. Ook deze belijdenis, dat hij niets heeft. Hij bezit als niet bezittende. Nog een belijdenis zit er in. Dat de goederen van deze wereld Abel niet verzadigen kunnen. Dat er een leegte overblijft in zijn bestaan. Als hij het hier alleen mee zou moeten doen, dan is het verloren. Liever dit allemaal kwijt, dan die andere zaak te moeten missen.

In Abel blijkt dat de Heere datzelfde leven wat Adam en Eva kende ook in hem had uitgestort. In Kaïn blijkt dat genade geen erfgoed is. Die twee broers, dezelfde opvoeding genoten. Een zelfde uiterlijk eerbaar leven. Maar zo totaal verschillend.

Het offer van Abel toont dat hij uitzielt naar die Heere Jezus Christus. Hij weet dat hij alleen in de weg van het offer voor de Heere kan bestaan. En let wel, ik zei u daarstraks, hij heeft het beste van zijn kudde uitgekozen. Abel beseft dat alleen het beste voor God kan bestaan. Dat alleen het volmaakte, het volkomene, het onbevleete

de Heere aangenaam zal wezen. Zo zit in die volkomen schapen, die hij op dat altaar ten offer brengt, een belijdenis van zijn eigen tekort. Hij kan nooit voor de Heere bestaan. Zo volkomen, zo zonder gebrek als die schapen zijn, is hij niet. Hij is vuil, zondig en melaats, van de hoofdschedel af tot de voetzool toe.

Abel bracht een offer voor de Heere, en Kaïn ook.

Nu valt er een onderscheid op. Dat is dit: wij zien aan wat voor ogen is. Dat had Eva gedaan toen ze Kaïn in d'r armen wiegde. Toen zei ze: "Ik heb een man gekregen, het is de HEERE. Dit is Hem nu. Hier hebben wij naar uitgekeken". Ze zag aan wat voor ogen was. Maar God ziet het hart aan. Wij kijken altijd omgekeerd naar de zaak. Wij kijken via het offer naar degene die offert. Maar de Heere kijkt eerst naar degene die offert en dan pas naar het offer. Een offer, hoe mooi, hoe schitterend, hoe Bijbels wellicht ook, kan de Heere nooit aangenaam zijn als het hart er niet bij is, als het hart verre van de Heere is.

Er staat: "En de HEERE zag Abel en zijn offer aan". De HEERE ziet Abel aan. De HEERE ziet in gunst en in ontferming aan. De HEERE geeft hem Zijn goedheid en Zijn liefde, Zijn zegening.

Ja, dat zal de HEERE veel aangenamer zijn dan os of var, die hunnen klauw verdelen. Een gebroken en een verslagen hart zult Gij, o God, niet verachten.

Een gebroken en een verslagen hart, heb je dat? Heb je zo'n hart? Kapot gebroken onder die heilige wet van God, onder die beleving van wie je bent en wie je blijft. Gebroken onder al de tegenvallers die je in je eigen bestaan met jezelf op hebt moeten doen. Verslagen omdat je de grootste van alle zondaren bent. De minste van de heiligen. Verslagen omdat je je nergens meer bij kunt rekenen, maar overal buiten staat. Verslagen omdat Gods oordeel op je aanstormt: "Betaal Mij wat je Mij schuldig bent, anders is het verloren". Verslagen omdat je de dood voor ogen hebt. Gekneld in banden van de dood, daar de angst der hel je alle troost deed missen. Heb je zo'n hart bij je, dat je niets meer op kunt bouwen voor het aangezicht van God? Dat je in deze dag voor de Heere niets meer aan kunt bieden aan gerechtigheden en volmaaktheden. Kun je niet meer vertellen dat je zo goed je best gedaan hebt en dat je zo trouw geweest bent, dat je je plicht zo goed uitgevoerd hebt? Kun je Hem geen offer meer brengen van de vrucht van je eigen akker? Dat was het bij Kaïn. Die kwam met zichzelf, vol van zichzelf, met de vrucht van zijn eigen ak-ker. Och ja, het was een plichtmatigheid de Heere te offeren. Hij verlangde naar een meerdere zegen in het aardse leven. Hij wilde wel hebben dat het volgende seizoen zijn land nog beter zou dragen en dat de halmen nog vetter zouden zijn, en dat hij nog gro-

tere schuren zou kunnen bouwen, net als die rijke dwaas, die zichzelf gelukkig prijst. Voor zijn ziel aan geen ding gebrek. Volle schuren. "Heb rust, want ge hebt genoeg voor vele jaren". En er niet aan dacht dat de Heere in diezelfde nacht zijn ziel van hem zou afeisen. Kaïn en Abel, wat verschillen ze van elkaar wat het hart aangaat. God ziet het hart aan.

Nu zou het best kunnen zijn dat er een mens zit die eerlijk is. Dat is ook een zeldzaamheid tegenwoordig. Maar een mens die eerlijk is. Eerlijk gemaakt voor het aangezicht van God, en die hier in zijn hart voor God belijdt: "Ik zal dan die Kaïn wel wezen". Dat zijn nu net die Abels. Dat zijn ze nu net, die menen dat ze Kaïn zijn. Die bedoelt de Hee-re als er staat dat de HEERE Abel en zijn offer aanzag.

Kijk, Kaïn dacht: "Ik ben misschien wel beter dan Abel". Wat moet de Heere nu met hem! Zie mij, ik ben de eerstgeborene. Ik ben de-gene die rechten heeft. Ik kan overal staat op maken". Die menen dat ze Abel zijn. Maar die Abels die denken dat ze Kaïn zijn.

Zie het troostwoord: "En de HEERE zag Abel en zijn offer aan". Wat bedoelt de Schrift als er staat dat de HEERE iemand aanziet? Wel, in het geheel van de Schrift moeten we dit tot elkaar zeggen: Buiten de Heere Jezus Christus kan de Heere een mens niet aanzien. Als de Heere een mens aanziet buiten Christus, is het verloren, betekent dat de dood en de ondergang. De Heere moet je maar aanzien met al je zonden en ongerechtigheden. Dan weet je toch één ding zeker, dat je ter plekke zult verdwijnen in de eeuwige nacht.

Aanzien betekent in Christus aanzien, in genade aanzien. Daar staat weer die Naam van de Verbondsgod, de HEERE Die Zelf voor de oplossing zal zorgen. Die ziet Abel aan in die toekomstige Oplossing.

Abel heeft geofferd in het geloof. En weet u wat het Woord zegt? Dat is ook zo'n harde les. Dat is ook zo moeilijk. "De rechtvaardige zal uit zijn geloof leven". Ik sprak nog niet zo lang geleden een oude christin, al jaren op de weg der genade. Weet je wat ze tegen me zei? Ze zegt: "Toen ik in die tijd van de eerste liefde liep, toen was het eten en drinken onder elke preek, en elke tekst die ik las was een vermaak voor mijn ziel. Elke Psalm was zoetheid, zoeter dan honing. Het was zo goed in die dagen. Ik mocht overal uit peuren, overal in ademen. In die tijd sprak ik een oude baas. Die was al jaren op de weg. Ze zegt tegen hem: "Heb jij dat nu ook na al die jaren? Dat je overal zoetheid en overal zaligheid in ziet. "Nee", zei die man, "nee". Hoe komt dat? zei ze tegen hem. Hij zegt: "Weet je wat jij nog moet leren? Je moet nog leren uit het geloof alleen te leven". Ze zegt: "Nu ben ik oud, nu snap ik wat hij bedoelt". Dat is dit: datzelfde van Adam en Eva, wat Abel betracht, grijpende en zich

houdende aan dat onwankelbare Woord van God. Als God het zou behagen nog een reformatie te geven in Nederland, dan zou dit het wezen: dat Woord alleen. Dat is de ademtocht van het geloof. Dat is de hartslag van het geloof. Dat wat God zegt, dat is waarachtig. Wat Hij belooft, dat zal Hij ook doen.

En de HEERE zag Abel en zijn offer aan.

Weet u, Kaïn en Abel lijken eigenlijk wel op die twee die de Heere Jezus noemt, die farizeeër en die tollenaar. Die farizeeër die zichzelf goed noemde. En die tollenaar die zelfs zijn ogen niet durfde opheffen, maar die zich, slaande op de borst, zei: "O God, wees mij zondaar genadig". Wat staat er van die tollenaar? Ja, die farizeeër zei: "Ik ben rechtvaardig". En zo ging hij naar huis en ging rustig koffie drinken. En die tollenaar, daar zegt de Heere van: "Die ging af naar zijn huis, gerechtvaardigd, meer dan die farizeeër".

De HEERE zag Abel en zijn offer aan, maar Kaïn en zijn offer zag hij niet aan. Dat is ook een harde les. Je moet maar ontdekt wezen. De Heere moet je maar aan het ontgronden zijn. "Ik zal nog een gebed doen. Ik zal nog een stukje lezen. Ik zal eens een goed boek uit de kast pakken. Misschien heeft mijn oma het nog wel op zolder, die oud-vader, waar opa het altijd over had. En ik zal eens dit, ik zal eens dat". Menende dat het voor God zou kunnen bestaan.

En Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan.

Alles wat van onze bodem komt, het is een stank, een walm in Gods heilige neusgaten. Het kan voor Hem niet bestaan. Waar dat hart van Kaïn verre van Hem is, daar is zijn offer niet aangenaam voor de Heere.

Een ander zegt in zijn godsdienst, zelfgenoegzaam en voldaan: "Ach ja, de Heere mag met mij nog wel tevreden zijn". Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Nee, dat hoeft de Heere niet. Die offers van ons, om er wat mee te bereiken, om wat binnen te halen, om onszelf te verrijken met de zegen en de genade van God.

Toen ontstak Kaïn zeer en zijn aangezicht verviel.

Weet u wat dat betekent? Het masker valt hem af. Dat gebeurt nog weleens. Als er een in zijn degelijke godsdienst nog kan ademen en God een wereldling gaat bekeren, dat het masker ze af valt. Dat gebeurt nog weleens, als je altijd in de kerk hebt gezeten en neergezien hebt op dat vrouwtje of mannetje dat vlak voor zat, die slechterik. Want die had weleens zwart geld, en die heeft het weleens een keer met de belasting niet zo nauw genomen, en die heeft weleens een keer dit en dat. Je weet van alles op te noemen natuurlijk. En God grijpt die in het hart en gaat jou voorbij. Dat gebeurt nog weleens. Dat het masker af viel. Weet u wat dat betekent "en zijn aangezicht verviel"? Dat betekent: hij verzuurt. Het is aan zijn ge-

zicht te lezen dat hij het er niet mee eens is. Dit kan hij niet hebben. Dit gaat hem te ver. Hij verdient het toch! Waarom verdient hij het? Als eerstgeborene. Hij hoort toch de grootste zegen te ontvangen! En nu gaat Abel, zijn kleine broertje, er mee vandoor en hij wordt voorbij gezien. Hij had zo zijn best gedaan. Hij was elke morgen naar zijn land gelopen en daar was hij aan het ploegen en aan het werken gegaan met de gedachte: "God zal wel tevreden met mij wezen".

's Avonds was hij gaan slapen, voldaan: "God moet mij wel in genade aannemen, want ik heb de hele dag voor Hem gepresteerd". Zo was hij met zijn altaar voor het aangezicht van God genaderd. "Ik heb het verdiend dat de HEERE mij weldoet". En nu kijkt de HEERE hem voorbij en Hij ziet Abel aan. Hij verzuurt. Hij verviel.

Ik hoop dat u het niet doet vandaag. Dat u niet verzuurt als het Woord je zegt dat Abel zalig genoemd wordt. Maar dat er een glimlach op je gezicht komt. Temidden van je verlorenheid misschien. En dat de bede al heviger wordt: "Heere, doe het ook aan mij". Want dacht u dat er voor Kaïn geen ruimte was bij de Heere? Er is toch voor elk mensenkind ruimte bij die God! Leest u de Evangelieën eens door. Hoevelen heeft de Heere Jezus er heen gezonden? Hoevelen heeft Hij er niet willen helpen? Alleen degenen die zich te goed vonden, die van Hem niet geholpen wilden worden. Maar al die anderen, och, het staat er zo menigmaal. Ze brachten al de zieken, al de zwakken. Hij genas ze allen. Nee, die God geeft mildelijk en verwijt niet.

Alleen die zichzelf er te goed voor acht, te hoog voor beschouwt. Die zal niet in gunst en in ontferming door de Heere worden aangezien.

Kaïn ontstak en zijn aangezicht verviel. Het vuur in zijn hart van haat en vijandschap tegen de genade van God, is op zijn gezicht te lezen.

Daar wil ik, voordat we gaan zingen, ook nog op wijzen. Dat is in onze dagen ook iets heel akeligs. Dan kan je zien hoe ver we bij de Reformatie vandaan zijn. Dat waar een mens uit het geloof de Naam van Jezus noemt, de zwarte godsdienst nogal eens kan verstarren en verzuren. Een goedkoop spreken over Jezus ofzo, of snel over de Zaligmaker. Of eerst dit en eerst dat. Weet ik het allemaal. Dat is wat bij Kaïn openbaar kwam. Zijn aangezicht verviel. De Heere neemt Abel in genade aan. En dat aannemen in genade, dat betekent "aannemen om niet". Dan vallen al onze regels en al onze theologische overwegingen toch weg. Dan verdwijnen toch al onze ideeën over hoe God met een mens handelt. Dat gaat toch altijd anders dan dat wij denken en verwachten. Nee, het ware te wensen

dat er eens meer over die Naam van de Heere Jezus Christus gesproken werd; dat er eens meer geofferd werd in het geloof van Abel; dat het om Hem alleen gaat. Op geen andere wijze kunnen wij, ook in kerkelijk Nederland niet, voor God bestaan, dan alleen in die vreemde gerechtigheid die Hij teweeg heeft gebracht in Zijn eigen Offer, van Zijn eigen lichaam en Zijn eigen bloed.

Kaïn ontstak en zijn aangezicht verviel. Onder de bediening van het Evangelie. Onder vrije genade. Dat is wat. Hier wordt de wet niet gepreekt. Hier wordt het Evangelie gepreekt. Hier wordt de liefde Gods gepreekt. En daar verzuurt Kaïn onder.

Och, dat de Heere ons er voor zou behoeden, maar het ons op de knieën zou dwingen en dringen, om te roepen om dat bloed van Jezus, waar de Psalm van zingt die wij nu samen zingen gaan.

Psalm 40 het 3^e vers.

*Mijn God, Gij hebt Uw wond'ren groot gemaakt;
Wie is 't, die 't onbepaald getal
Van Uw gedachten melden zal?
Wat geest zo vlug, wat tong zo welbespraakt?
Geen slachtvee, geen altaren,
Vol spijs ten offer, waren
Het voorwerp van Uw lust;
Gij hebt Mij, naar Uw woord,
Mijn oren doorgeboord,
En 't lichaam toegerust.*

De Heere gaat met Kaïn praten. Dat is een wonder! Dat is een wonder, dat de Heere nog week aan week met u praten wil onder de bediening van Zijn Woord, terwijl je zo verstokt en verhard bent en ongelovig, onbekeerd. Terwijl je je leven leeft, net als Kaïn, genoeg hebbende aan de wereld. Als God je maar tijdelijke zegeningen geeft, dan vind je het best. Dat je niet in de war zit over je ziel, het behoud van je ziel. En God blijft maar met je praten.

Weet u wat er staat? “De HEERE zeide tot Kaïn”. Dus het spreken van God is een verbondshandeling. Dat betekent dit, er zit een lokking in, een uitnodiging, een trekken, dat de Heere geen lust heeft in de dood van de zondaar, maar in zijn bekering en in zijn leven.

Hoe trekt de Heere? Dat doet de Heere zo, te bepalen bij de oorzaak, te wijzen op de haper, waar de schuld zit. “Waarom zijt ge ontstoken? Waarom is uw aangezicht vervallen? Heb je enige reden om je op deze wijze te gedragen, terwijl je genade verheerlijkt ziet worden in het leven van je broer? Heb je er dan reden toe om

zo verzuurd te zijn? Is er niet, daar wordt mee bedoeld, is er niet ook voor u, Kaïn, indien gij weldoet verhoging?” Wat is dat weldoen wat de Heere hier bedoelt? Dat is wat het Nieuwe Testament ons zegt: “Vernedert u voor de Heere, en Hij zal u verhogen te Zijner tijd”. Weldoen is erkennen, eerlijk wezen, dat masker van vromigheid en gelovigheid en plichtsgetrouwheid eens achterwege laten. Je ware gezicht eens tonen. Ja, laat ik zeggen, in het licht van deze woorden, met je verzuurde gezicht voor het aangezicht van God komen. Bekennen en belijden dat je een hater bent van het kruis van Jezus Christus. Dat we dat eens een keer uit onze keel gewrongen krijgen. Dat valt niet mee. Dat doet pijn. Dan ga je er aan. Dan blijf je niet een vijand te wezen van God, maar ook van Zijn Goddelijke genade. Dan blijf je een vijand te wezen van dat Woord, waarvan je zegt dat je het belijdt en gelooft. Dat is wat! Dan kom je als een goddeloze openbaar, als een ongelovige. Dat is een scheur, dwars door je bestaan heen.

“Is er niet, indien je weldoet, verhoging?” Dat is Mijn lust, zegt de HEERE. Je te verhogen. Op diezelfde hoogte te zetten waar Abel op gezet werd. Waar Psalm 40 van zingt. Uit een ruisende kuil en uit modderig slijk opgehaald, en op een rotssteen gezet, waar ik met vaste tred die jammerkolk ontwijk. Dat bedoelt de Heere.

“En zo ge niet weldoet, de zonde ligt aan de deur”. Overal zult u worden gegrepen door de zonde. Of het nu wereldse zonden zijn, of godsdienstige zonden, dat is natuurlijk om het even. Het een is trouwens nog iets venijniger dan het ander. Dat wel. Wereldse zonde is nog openlijk. Godsdienstige zonde is bedekt en onder een schijn van vroomheid. Maar de zonde ligt aan de deur. Dus dat is gereed om u beet te grijpen, in de macht te houden. En de Heere zegt: “Zijn begeerte is toch tot u en gij zult over hem heersen. Nu denkt u toch dat Abel is voorgehaald bij u. Maar dat is de begeerte van Abel niet”, zegt de Heere tegen Kaïn. “Abel heeft geleerd om onder Mij te komen, om de minste te wezen van iedereen. Hij wil u best die eerstgeboortezegen gunnen. Hij wil u best die hogere plaats, dat u over hem heerst als eerstgeborene gunnen. O ja, want hij is in de weg van geloof aller dienstknecht geworden. Welja, hij staat boven niemand meer. Ge zult over hem heersen. Als u die weg betracht: vernederd om verhoogd te worden”.

En Kaïn sprak met zijn broeder Abel. Weet u wat ik dacht bij de voorbereiding? Kaïn, waarom heb je nu niet aan Abel gevraagd: “Hoe heeft de Heere dat nu gedaan in je leven? Hoe is dat nu gegaan? Dat ik er van leren zou. Dat het bij mij ook gebeuren zou”. Is dat niet vreselijk, dat Kaïn niet met zijn broeder gesproken heeft, om te weten wat de zaligheid is, opdat hij het zelf ook deelachtig zou

mogen worden. Weet u wat de verklaarders zeggen? Hij heeft vlijende woorden gesproken tot Abel. Hij heeft hem meegelokt naar een stille plaats, waar geen mens ze zou kunnen zien. En Abel is maar zo mee gegaan. Oprecht gelijk de duiven. Natuurlijk, die is zo mee gegaan. Die had nooit kunnen bevroeden dat er kwaad in de zin was. Toch! Welnee. En Abel komt met zijn broeder Kaïn in het open veld. En het geschiedde als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijn broeder Abel opstond en sloeg hem dood. Hij dacht: "Ziezo, opgelost, hij weg en geen mens heeft het gezien". God had het gezien, en God bleef het zien, en God bleef het horen. Er bleef bloed roepen van de aarde af. Kaïn dacht: "Die boven mij gezet is, die zal onder mij in de aarde verdwijnen". Maar de Heere zeide tot Kaïn: "Waar is Abel uw broeder?" Dan zie je, zijn hoogmoed, zijn arrogantie, hoe hij voor de dag komt. "Ik weet het niet, ben ik mijns broeders hoeder?" Wat een leugenaar! Hij wist het precies. Hij wist waar dat dode lichaam van Abel in elkaar gezakt wist. Hij wist waar hij lag. Hij wist waar het bloed was dat riep. En Hij zeide: "Wat hebt ge gedaan? Er is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept van de aardbodem". Dat zegt de Heere.

Ik vraag u dit. U hebt wellicht nog nooit uw broeder of uw zuster doodgeslagen. Nee, niet met de vuist. Misschien wel met de mond. Dat kan ook. Dat is ook in onze dagen iets wat allemaal maar kan bestaan. Dat heet vrijheid van meningsuiting. Het is een schande.

Maar dit. Als we Genesis 4 bezien in het licht van heel de Schrift, dan mag ik toch wel aan u vragen namens mijn Zender: "Waar is uw Broeder?" Waar is uw Broeder, naar Wie Abel heen wees? Waar Abel naar uit zag. Waar is Hij Die de broeders in alles gelijk geworden is, doch zonder de zonde? Waar is die Heere Jezus Christus? Die Heere Jezus Christus Die in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, om u goed te doen, om u wel te doen. Om net als Abel, maar dan volmaakt, te komen als Eén Die dient. Om niet over u te heersen, maar u te dienen met Zijn arbeid, met Zijn verdiensten.

"Ik weet het niet. Ben ik mijns Broeders hoeder?" Durft u dat nog te zeggen voor het aangezicht van God: "Ik weet het niet"? Wat een leugen. Waar Hij u week aan week in de prediking is voorgesteld. Waar Hij u na aan het hart is gelegd: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden". Wat hebt gij gedaan?, vraagt de Heere. Er is een stem des bloeds van uw Broeder dat tot Mij roept van de aardbodem. Wat hebt gij gedaan? Of bent gij nog niet schuldig aan de dood van Jezus? Hebt u nog niet mee gedaan met de spijkers in Zijn handen en voeten slaan? Hebt u nog niet mee gedaan met Hem te bespotten: "Indien Gij Gods Zoon zijt, kom af van

het kruis, verlos Uzelf. Ge hebt anderen verlost, maar Zichzelf kan Hij niet verlossen". Hebt u niet mee gedaan met al uw zonden en ongerechtigheden, om Hem in Zijn schande en in Zijn naaktheid aan dat vloekhout der schande neer te hangen?

Wat hebt gij gedaan? Weet u wat Israël riep? Zijn bloed kome over ons en onze kinderen. Dat zit hier ook in: "Zijn bloed kome over ons en onze kinderen". Het is of ten oordeel of tot voordeel. Of ten oordeel, het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, onrein te achten. Of door dat bloed en die gerechtigheid de vrede met God te bekomen.

Er is een stem des bloeds dat tot Mij roept van de aardbodem". Want van Golgotha's kruis liep dat bloed af en is in de aarde gekomen. Deze wereld is een getekende plaats. Er is een stem des bloeds. Heden dan nog, zo gij Zijn stem heden nog hoort, gelooft dan toch Zijn heilrijk en Zijn troostrijk Woord, verhardt u niet, maar laat u leiden.

Kaïn is bij dat bloed vandaan gelopen, inplaats bij die dode Abel en bij dat bloed op zijn knieën te vallen. Hij is er bij vandaan gelopen. En nu zegt de Heere: "Nu zijt ge vervloekt van de aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen. Gij zijt vervloekt". Dat betekent: "Die doornen en distelen getuigen van uw schuld. En als gij de aardbodem bebouwen zult, hij zal uw zijn vermogen niet meer geven. Nee, de rijkdom die Ik voor u in het verschiep had, zelfs op deze aarde, zal u niet meer te beurt vallen. Het zal karig en schamel wezen, heel uw leven. U zult nooit verzadigd, nooit vervuld worden. Gij zult zwervende en dolende zijn op de aarde. Opgejaagd door uw geweten zult u nergens rust en nergens vrede vinden".

Het was te wensen eigenlijk, dat we het in ons leven zouden ondervinden dat de aardbodem zijn vermogen niet meer geeft en dat we zwervende en dolende zijn op de aarde. Dat we rustzoekers zijn, maar nooit tot rust komen. Het ware te wensen.

En nu zegt Kaïn tot de Heere: "Mijn misdaad is groter dan dat ze vergeven worde". Dat wordt nogal eens vroom uitgelegd. Alsof Kaïn zegt: "Wat ben ik een groot zondaar". Maar dat zegt hij niet. Weet u wat hij wel zegt? "Die straf is veel te zwaar. Waar heb ik dat nu aan verdiend? Mijn misdaad is groter dan dat ze vergeven worde. Waarom slaat U mij zo vreselijk hard? Dat is toch onterecht!"

Dat is wat in ons aller hart openbaar komt als onder de prediking van Gods heilig recht wij worden neergezet en weggezet in wie wij zijn. Dan zeg je: "Zo erg is het met mij toch niet! O ja, mijn buurman wel, en dat meisje naast mij in de klas, die wel. Maar ik toch niet!"

Als we onszelf beter beschouwen dan het Woord van God ons noemt.

Kaïn komt niet tot verootmoediging. Welnee, hij komt tot zelfverheffing. "Dit is te erg! Dit heb ik toch niet verdiend!"

"Zie, ik ben heden verdreven van de aardbodem en ik zal voor Uw aangezicht verborgen zijn. Voor mij is er geen genade meer. Ge zegt dat voor mij de deur op slot is". Dat had de Heere niet gezegd, nee, dat had de Heere niet gezegd. Maar dat concludeert Kaïn wel. "Ik zal zwervende en dolende zijn op aarde, en het zal geschieden, dat al die mij vindt mij zal doodslaan". Kaïn denkt: ik ben een kind des doods. Vandaag of morgen word ik vermoord omdat God mij loslaat. En dan zegt de Heere: "Nee hoor, al wie u doodslaat zal zevenvoudig gewroken worden". De Heere stelt een teken aan Kaïn, opdat niet versloeg al die hem vond. Wat zal dat voor teken geweest zijn? Een teken wat de mensen angst inboezemde. "Daar mogen we niet aan komen. Dat is een sprake van God. Dat is een oordeelsprediking van God". De Heere zegt: "Kaïn, jij moet lang leven, om met je omdolen en met je omzwerven veel mensen te waarschuwen. Je mag niet doodgeslagen worden, want dan zal de prediking van jouw gestalte ophouden. Je bent de prediking van wat er met een mens gebeurt die niet voor genade leert buigen, die niet onder God terecht leert komen, die niet om het bloed der verzoening verlegen raakt. Je bent de prediking voor de mensen om je heen, dat die God verlaat smart op smart te vrezen heeft, en dat die Gode vijandig is, geen rust en geen vrede zal hebben. Je bent een prediking van het natuurlijk bestaan van de mens, opdat de schrik ze om het hart zal slaan en ze tot zichzelf in zullen keren: ik ben die Kaïn".

Al wie Kaïn doodslaat zal zevenvoudig gewroken worden. "Reken er niet op dat je doodgeslagen wordt, je zult blijven leven".

Och, het is een verschrikkelijk leven geweest, nietwaar! Wat een onrust. Wat een onvrede. Wat tegenover gesteld aan die doodgeslagen Abel. Dat bloed roept voor het aangezicht des Heeren. Dat moet gewroken worden. Dat is wraakroepend bloed. Voor Abel is het waar geworden: "Er blijft een rust over voor het volk van God". Hij is ingegaan in de eeuwige vreugde des Heeren. Hij is de onrust en de haat en de vijandschap van de duivel en van de wereld, zelfs van zijn eigen broeder te boven. Hij is met God in de hemelen, waar hij zijn oudste Broeder zien mag van aangezicht tot aangezicht, waar hij God loven zal om die vrije gunst die eeuwig Hem bewogen heeft.

En Kaïn? Hoe is het met Kaïn afgelopen? Waarom is Kaïn daar niet ter plekke voor God neergevallen? Maar dit staat er van Kaïn: "Kaïn ging uit van het aangezicht des Heeren". Je moet goed opletten. Er

staat niet: “En de Heere ging uit van Kaïn”. Dat staat er niet. En Kaïn ging uit van het aangezicht des HEEREN. Kaïn neemt bewust afscheid van God. Weer staat daar die Naam HEEREN, des HEEREN. Die God van het verbond, Die geen zondaar zal uitwerpen die tot Hem komt. Kaïn ging uit. Hij ging weg. Om nooit meer tot God terug te keren. En hij woonde in het land Nod ten oosten van Eden. Nod betekent omdolend. Dus dat is niet een huis geweest waar hij heerlijk in de leunstoel heeft gezeten. Nee, in dat land, in dat gebied is hij aan het zwerven geweest, al de dagen van zijn leven. En daar is hij zwerfend een prediking geweest voor de mensen om hem heen, voor mensen die gevallen zijn in zonden en ongerechtigheden, mensen voor wie het leven niet anders dan de dood baart, de ondergang en de verdwijning.

Laat ook heden Kaïn voor u een prediking wezen. Ja, laat Kaïn en Abel tegenover elkaar gezet mogen wezen in deze morgen, opdat u voorgesteld zij de zegen en de vloek, het leven en de dood. En dat ik u toeroep: “Kiest dan heden het leven, want waarom zoudt gij sterven en niet leven. O huis van Israël, kiest dan heden wie gij dienen zult. Hoe lang hinkt ge nog op twee gedachten? Hoe lang neemt ge nog afscheid van God? Hoe lang zal de Heere u nog verdragen in uw ongelovigheid, in uw zonden?”

Want ook voor Kaïn, al was zijn leven wellicht lang, met al zijn dolen en zwerven, ook voor Kaïn is de dood gekomen, de vorst die allen leven afmaait. En Kaïn is gesteld geworden voor de levende God, om het oordeel aan te horen. En Kaïn zal niet anders kunnen dan het Goddelijk oordeel goed te keuren, tot in de eeuwige rampzaligheid toe. En daar in de eeuwige nacht zal hij nooit, tot in eeuwigheid toe, enige rust hebben, maar altijd de onrust van die worm in het geweten hebben, altijd de pijn van die vlam die niet uitgeblust wordt moeten ervaren. Daar zal Kaïn de eeuwige straf van God dragen. Daar zal hij moeten bekennen en belijden: de stem des bloeds, het bloed van Jezus Christus onrein geacht te hebben.

Nee, dan Abel. Daarom is het zo'n hoopvolle prediking, nu wij nog zijn in het heden der genade, nu wij nog de adem in onze neusgaten hebben. Nu nog wel.

Abel die onder dat vonnis van God terecht kwam en die dat Offer van Boven benodigde, die de betaling van zijn schuld zocht aan de voeten van zijn Rechter, en niet beschaamd is uit gekomen, maar het daar heeft mogen beleven dat dat zaligend bloed van Jezus Christus in zijn arme bestaan vloeide, en Hij de gerechtigheid verworven had voor hem, voor die Abel, opdat hij rechtvaardig voor het aangezicht van God gesteld zou zijn.

De rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. Dat is een streep door de naam van Abel, en dat is hoog opheffen de Naam van Jezus Christus, Gods Zoon. Want er is ook geen andere Naam onder de hemel gegeven, door Welke wij moeten zalig worden.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 116 : 8 en 10.

*Nu zal ik voor de weldaân, die 'k genoot,
Aan Hem, naar mijn geloften, eer bewijzen;
Hem onder al Zijn gunstgenoten prijzen.
Hoe kost'lijk is in 's HEEREN oog hun dood!*

*Ik zal Uw Naam met dankerkentenis
Verheffen, U al mijn geloften brengen;
'k Zal liefd' en lof voor U ten offer mengen,
In 't heiligdom, waar 't volk vergaderd is.*

Zegenbede.